

Tablice – pamięć wiecznie żywa – część XIV

Członkowie Honorowi Stowarzyszenia Wychowanków AGH Zasłużeni dla Akademii Górniczo-Hutniczej

W cyklu artykułów „Tablice – pamięć wiecznie żywa” wielokrotnie była już mowa o tym, że tablice pamiątkowe to niezwykle popularny sposób uhonorowania wybitnych osób i upamiętniania ważnych wydarzeń historycznych. W Akademii Górniczo-Hutniczej ten piękny zwyczaj wpisał się w historię i stał się niemal tradycją. Pamięć bywa bardzo ulotna, a niektóre osoby i wydarzenia chcemy zachować w pamięci poprzez stworzenie czegoś trwałego. Niekiedy w jednym obiekcie znajduje się kilka lub kilkanaście płyt upamiętniających, a ich nagromadzenie sprawia, że miejsce to staje się swoistym pantheonem. Tak też się stało w gmachu głównym Akademii Górniczo-Hutniczej. Poza tablicami dedykowanymi konkretnym osobom, znajdują się tam również tablice zbiorowe. Tym razem chciałbym przybliżyć znajdujące się tam tablice dedykowane Członkom Honorowym Stowarzyszenia Wychowanków AGH oraz Zasłużonym dla Akademii Górniczo-Hutniczej.

Tablica Członkowie Honorowi Stowarzyszenia Wychowanków AGH

Stowarzyszenie Wychowanków AGH powstało 8 grudnia 1945 roku na mocy uchwały Zjazdu wychowanków Akademii Górniczej zorganizowanego przez Stowarzyszenie Asystentów Akademii Górniczej. Działa ono obecnie pod patronatem Jego Magnificencji Rektora AGH. Stowarzyszenie jest organizacją dobrowolną, skupiającą absolwentów, a także członków społeczności akademickiej uczelni, nie będących jej absolwentami. Osobom szczególnie zasłużonym dla Stowarzyszenia, Zjazd Krajowy na wniosek Kapituły, nadaje godność „Członka Honorowego”, a Zarząd Główny na wniosek Prezydium odznakę honorową „Za zasługi dla rozwoju Stowarzyszenia”. Historia nadawania godności „Członka Honorowego SW

AGH” ma długą i utrwaloną tradycję – sięga 1955 roku, kiedy to po raz pierwszy Walne Zebranie Członków SW AGH wyróżniło czterech wybitnych, zasłużonych członków:

- prof. Felika Zalewskiego – pierwszego przewodniczącego i organizatora Stowarzyszenia,
- prof. Antoniego Salustowicza – drugiego przewodniczącego Stowarzyszenia,
- prof. Walerego Goetla – byłego rektora AGH i trzeciego przewodniczącego Stowarzyszenia,
- prof. Jana Krauzego – byłego rektora AGH.

Trzeba zaznaczyć, że godność „Członka Honorowego” przyznawana jest nadzwyczaj rzadko i to osobom, które wybitnie „zasłużyły się dla Stowarzyszenia oraz rozwoju nauki”. Samo nadawanie członkostwa przebiega w bardzo uroczysty sposób, zazwyczaj w obecności licznie zgromadzonych gości i władz uczelni i poprzedzona jest wręczeniem aktu nadania. Nazwiska osób uhonorowanych są pośmiertnie umieszczane na marmurowej tablicy. Nazwiska zmarłych członków honorowych umieszczane są na tablicy pamiątkowej w holu Gmachu Głównego AGH.

Odsłonięcie i poświęcenie tablicy nastąpiło 10 maja 1996 roku, w czasie uroczystości Dnia Hutnika. Jej odsłonięcia, w obecności Senatu i licznie przybyłych gości, dokonali: JM Rektor prof. dr hab. Mirosław Handke, Przewodniczący Stowarzyszenia Wychowanków prof. dr hab. inż. Władysław Longa oraz Dziekan Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej prof. dr hab. inż. Stanisława Jasieńska. Tablicę poświęcił ks. Prałat Andrzej Waksmański, proboszcz parafii św. Szczepana. Przed odsłonięciem tablicy Przewodniczący Stowarzyszenia Wychowanków AGH przywitał zebranych i w krótkim wystąpieniu scharakteryzował zasługi Kolegów, których nazwiska umieszczone zostały na tablicy. Zacytuję fragment tego wystąpienia:

„Koledzy, których nazwiska znajdują się na odsłanianej dzisiaj tablicy – w opinii wielu pokoleń Wychowanków – nadali dzisiejszy kształt Stowarzyszeniu Wychowanków. Ich działalności zawdzięczamy bliskie związki Wychowanków z uczelnią. Wielu z nich także w istotny sposób wpłynęło na rozwój uczelni. Niech ta tablica będzie także pomnikiem-symbolem tych wszystkich, którzy z miłością pracują dla naszej Almae Matris i Jej Wychowanków i niech ta miłość i koleżeńska przyjaźń pełnią przy niej straż”.

Tablica składa się z dwóch marmurowych płyt, tworzących otwartą księgę. Obie płyty spaja u dołu ogniwo wykonane z brązu, na którym zawieszony jest emblemat Stowarzyszenia Wychowanków AGH, odlany z brązu. U góry tablicy, nad płytami marmurowymi, znajduje się – po lewej stronie – odlew przedstawiający awers Sztandaru Stowarzyszenia oraz napis: „Członkowie Honorowi Stowarzyszenia Wychowanków AGH w Krakowie”. Autorem projektu tablicy oraz wykonawcą płaskorzeźb jest Jerzy Nowakowski – profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Odlewy w brązie i litery oraz ich montaż wykonał M. Wasilewski z Pracowni Artystycznej Rzeźby i Medalierstwa w Krakowie. Płyty marmurowe (z montażem) wykonała Firma „Dolmar – Obróbka i Montaż Kamienia – Import – Export” z Cholerzyna.

Obecnie znajdują się tam nazwiska trzydziestu ośmiu Członków Honorowych Stowarzyszenia. Przy nazwiskach podany jest rok urodzenia oraz śmierci. A oto lista wyróżnionych:

Feliks Zalewski	1888–1966
Antoni Salustowicz	1899–1967
Jan Krauze	1882–1969
Walery Goetel	1889–1972
Bolesław Krupiński	1893–1972
Emil Zajac	1903–1974
Kiejstut Žemaitis	1906–1973
Mieczysław Głanowski	1929–1983
Jerzy Jaczewski	1902–1984
Adam Waliduda	1897–1984
Mikołaj Dubowicki	1903–1985
Julian Sulima-Samujtło	1907–1985
Stefan Księski	1904–1985
Cezary Murski	1909–1986
Tadeusz Rumanstorfer	1901–1989
Henryk Lewandowski	1899–1990
Witold Żabicki	1903–1992
Marian Mięśowicz	1907–1992
Konrad Meissner	1904–1993
Kazimierz Mischke	1899–1993
Wacław Różański	1913–1994
Ferdynand Szwagrzyk	1922–1996
Wacław Leskiewicz	1915–1996
Adam Leśniak	1925–1997
Stanisław Stopa	1914–1997
Jan Janowski	1928–1998
Stanisław Gorczyca	1925–2000
Andrzej Bolewski	1906–2002
Michał Odlanicki-Poczebutt	1910–2004
Ludmiła Luśniak-Lech	1926–2005
Antoni Kleczkowski	1922–2006
Wiesław Piątkowski	1922–2007
Władysław Tabor	1924–2010
Jerzy Frydrych	1931–2010
Konrad Kuczyński	1932–2011
Stanisław Dyguda	1933–2011
Kazimierz Czopek	1939–2013
Czesław Ochab	1940–2013

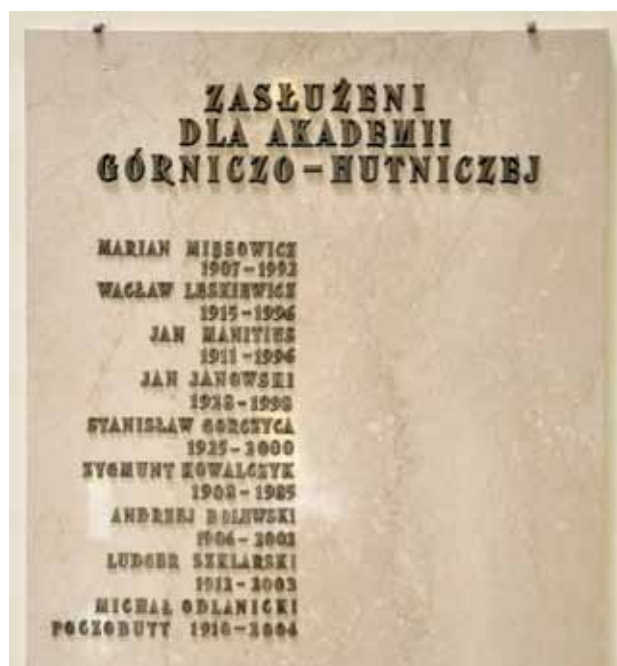
Nazwiska i daty oraz ornamentyka wykonane są w brązie.

Zasłużeni dla Akademii Górniczo-Hutniczej

Od 1992 roku Tytuł honorowy „Zasłużony dla AGH” przyznaje Senat Akademii, podejmując uchwałę raz w roku na czerwcowym posiedzeniu. Godność ta nadawana jest emerytowanym pracownikom AGH, którzy przyczynili się do jej rozwoju lub przysporzyli uczelni dobrego imienia i chwały. Symbolami nadanej godności są: dyplom i statuetka Stanisława Staszica. A oto treść dyplomu:

Senat Akademii Górniczo-Hutniczej
im. Stanisława Staszica w Krakowie
uchwałą z dnia... nadał Panu
imię i nazwisko
tytuł honorowy
„Zasłużony dla Akademii
Górniczo-Hutniczej
im. Stanisława Staszica w Krakowie”

Wręczenie insygniów związanych z tytułem odbywa się w czasie inauguracji roku akademickiego. Liczba żyjących osób uhonorowanych tym tytułem nie może przekraczać dziesięciu. Pomysłodawcą honorowania tytułem „Zasłużony dla AGH” był prof. Jan Janowski (rektor AGH w latach 1987–1993). Zasady i tryb przyznawania tytułu sprecyzowane są w regulaminie „Zasłużony dla Akademii Gór-

for. Z. Sulima

nico-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie”, zamieszczonym w „Księdze Tradycji” dostępnej w Rektoracie AGH. Zgodnie z regulaminem nazwiska osób nieżyjących uhonorowanych tytułem są umieszczane na tablicy pamiątkowej. Senat zatwierdził również miejsce na tablicę – ściana czołowa w holu Gmachu Głównego AGH, parter, poniżej statuy Stanisława Staszica. Zaprojektowana została przez prof. Jerzego Nowakowskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Odbioru i oceny projektu dokonała komisja powołana przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Wychowanków AGH w składzie: Artur Bęben, Antoni Kleczkowski, Władysław Longa, Kazimierz Matl (przewodniczący komisji) i Wacław Różański.

Odślonięcia tablicy dokonano 31 sierpnia 1993 roku. Na marmurowej tablicy widnieje napis z brązu:

„Zasłużeni dla Akademii Górniczo-Hutniczej”

Aktualnie na tablicy znajduje się 9 nazwisk:

Marian Mięśowicz	1907–1992
Wacław Leskiewicz	1915–1996
Jan Manitius	1911–1996
Jan Janowski	1928–1998
Stanisław Gorczyca	1925–2000
Zygmunt Kowalczyk	1908–1985
Andrzej Bolewski	1906–2002
Ludger Szklarski	1912–2003
Michał Odlanicki-Poczebutt	1910–2004

A na samym dole umieszczono napis: „Tytuł honorowy ustanowiony przez Senat AGH w 1992 r.” Szczególnie podniosłe odbyło się nadanie tego tytułu jego pomysłodawcy – prof. Janowi Janowskiemu. Ceremonię zorganizowano 25 maja 2000 roku w trakcie Dnia Hutnika. Kulminacją obchodów było uroczyste posiedzenie Senatu AGH, w trakcie którego przyznano pośmiertnie wieloletniemu Rektorowi AGH, Wicepremierowi w Rządzie Tadeusza Mazowieckiego, tytuł honorowy „Zasłużony dla AGH”. Statuetkę Stanisława Staszica symbolizującą otrzymany tytuł odebrała Jego żona Maria Janowska i syn Tomasz. Następnie odślonięto wmurowane w tablicę nazwisko prof. Jana Janowskiego.